

İslam Birliği: İttihad-ı İslam

(Münazarat kitabından.. Tarih: 1911 / Kış Mevsimi..)

Sual: Daima İslam Birliğinden söz edersin. Bunu bize tarif eder misin!?

Cevap: “İki Mekteb-i Musibetin Şehadetnamesi” olan eserimde tarif etmişim. Şimdi yalnız; ileride kurulup gerçekleşecek o yüce sarayın bir taşını, bir desenini göstereceğim. İşte kâbe-i saadetimiz (başarı ve mutluluğumuzun kutsal temel merkezi) olan ittihad-ı münevver-i İslam’ın (İslam’ın bilime dayanan aydınlık birliğinin) hacerül-esvedi (iman ve ebediliği kazanma köşesi) yüce Kabedir.

[Demek İslam Birliği, dünya için bir tehdit değildir. Çünkü hedefi iman, ahiret ve ilim elde edip Müslümanları dağınlıktan kurtarmaktır.]

O birliğin dürrütül-beyzası (hacerül-esvedin içindeki ak incisi) ravza-i mutahharadır. (Yani İslam’daki iman ile ve Hz. Muhammed’in ilmiyle ve dengeyi esas alması ile yeryüzü, aydınlık ve parlak bir bahçeye döner. Müslümanların imanı kuru bir taassup şeklinde olmaz.)

O birliğin mekke-i mükerreremesi (sosyal dayanışma noktası) Arabistandır. (Yani Arapça ortak dil ve iletişim aracı olacaktır.)

O birliğin kuracağı medeniyetin parlak şehri, gerçekten dinin aslı ve esası olan hürriyeti uygulayan Osmanlı Devletidir.

İşte ey insanlar, bu milliyet ve medeniyetten korkmayın. Çünkü bu milliyetin ve medeniyetin temel taşı ve nakşı (temel karakteri) şudur:

“Hayâ ve hamiyetten (değerleri koruma duygusundan) ortaya çıkan mertçe bir kırmızılık; hürmet ve şefkatten doğan masumane tebessüm; akıcı bir güçlülük ve güzellikten hâsıl olan ruhanî tatlılık; gençlik aşkından, bahar sevincinden doğan kutsal neşe; güneşin batışındaki hüzünden, sabahın sevincinden vücuda gelen manevi lezzet; saf güzellikten, parlak yakışıklılıktan yansıyan kutsal süsler..”¹

İşte eğer bu karakterler, birbiriyle homojen olup, ondan nuranî bir renk çıkarsa, Dođu ve Batının birleştiği hayatî çark olan refah ve başarı kabesindeki altın kemerin oluşturduğu gökkuşağının oluşturduğu lacivert ve yeşil rengini ve bu rengin güzel manzarasını belki bir derece gösterebilir:

[Lacivert ve yeşil renkler, medeniyet, bayındırlık ve çevre sembolüdür. Onun için hiç kimse İslam Birliği kavramından korkmasın. Eğer, “Müslümanlar cahildir. Cahillerin birliği tehlike oluşturur” gibi bir endişe olursa, Üstad cevaben şöyle diyor:]

---

¹ Bu zincirleme üsluptaki ara cümlelerin her biri, İslamiyet’in bir parıltısına, bir güzelliğine, bir karakterine, bir bağına, bir temeline işaretler. (Mesela; kadın-erkek, zengin-fakir ilişkilerinin ideal şekillerine işaretler.)

“Öyledir; ama cahiller birleşemezler. Çünkü birlik, fikirlerin kaynaşmasıdır. Bu da ancak bilgi enerjisinin elektroşokuyla olur.”

Sual: Madem İslam Birliği bu kadar önemlidir. Neden eskiden susuyordun?!

Cevap: Çünkü Abdulhamid’in istibdatı İslam Birliğine engeldi. Ben de kor ateş üzere sükût ediyordum.

[Yani Sultan 2. Abdulhamid, İslam Birliği taraftarı olduğu halde mevcudu koruyalım, diye statükocu olduğundan yeniliğe ve genişlemeye karşı idi. Müslümanların geniş çapta birliğine engel oluyordu. Maalesef bugün dahi İslam milletleri, küçük yerel çıkarlar uğruna böyle yüce bir hedefe yönelmiyorlar. Tam aksine bazı dinsizlerle işbirliği yapıyorlar.]

1909’da, Hürriyet ilanından bir sene sonra Müslümanlar İttihad-ı Muhammedi ismiyle bir cemiyet kurdular. Çünkü Meşrutiyet ve Hürriyet, onların istediği gibi gitmiyordu. Üstad Bediüzzaman da bu cemiyete üye oldu. Fakat 31 Mart Hadisesinde kendisi de içinde olmak üzere cemiyetin kurucuları Divan-ı Harb-i Örfide (sıkıyönetim mahkemesinde) idam ile yargılandılar. Üstad, o mahkemede kendini şöyle savundu:

Yedinci Cinayet: İşittim, İttihad-ı Muhammedî (a.s.m.) namıyla bir cemiyet teşekkül etmiş. Nihayet derecede korktum ki, bu ism-i mübarekin altında bazılarının bir yanlış hareketi meydana gelsin. Sonra işittim, bu ism-i mübareki bazı mübarek zevat (Süheyl Paşa ve Şeyh Sadık gibi zatlar) daha basit ve sırf ibadete ve Sünnet-i Seniyyeye tebaiyete nakletmişler. Ve o siyasî cemiyetten (Derviş Vahdeti’nin kurduğu cemiyetten) kat’-ı alaka ettiler. (İlişkilerini kestiler.) Siyasete karışmayacaklar, (diye karar aldılar.) Lakin tekrar korktum; dedim: "Bu isim umûmun hakkıdır; tahsis ve tahdit kabul etmez. Ben nasıl ki, dindar müteaddit (birçok) cemiyete bir cihetle mensubum; zira maksatlarını bir gördüm; kezalik (aynen öyle de) o ism-i mübareke intisap ettim. Lakin tarif ettiğim ve dâhil olduğum İttihad-ı Muhammedînin (a.s.m.) tarifi budur ki:

Şarktan garba, cenubdan şimale uzanan bir silsile-i nuranî ile merbut (birbirine bağlı) bir dairedir. Dâhil olanlar da, bu zamanda üç yüz milyondan ziyadedir (fazladır.) Bu ittihadın cihetü'l-vahdeti (birlik bağı) ve irtibatı, tevhid-i ilahîdir; peyman (sözleşme) ve yemini, imandır; müntesipleri, "kalû bela"dan dâhil olan umum müminlerdir; defter-i esmaları da, levh-i mahfuzdur. Bu ittihadın naşir-i efkârı, umum kütüb-ü İslamiyedir; günlük gazeteleri de, İlâ-i Kelimetullahı hedef-i maksat eden umum dinî gazetelerdir; kulüp ve encümenleri, cami ve mescidler ve dinî medreseler ve zikirhanelerdir; merkezi de, Hameyn-i Şerifeyn'dir.

Böyle cemiyetin reisi Fahr-i Alemdir (a.s.m.); ve mesleği herkes kendi nefsiyle mücadele, yani ahlak-ı Ahmediye (a.s.m.) ile ahlaklanmak ve sünnet-i Nebeviyeyi ihya ve başkalarına da muhabbet (sevdirmek) ve eğer zarar etmezse nasihat etmektir. Bu ittihadın nizamnamesi (tüzüğü) sünnet-i Nebeviye ve kanunnamesi (yönetmeliği) evamir ve nevahî-i şer’iyedir; (dinî emirler ve yasaklardır) ve kılınçları (cihad mefkûreleri) de berahin-i katıdır (ilmi keskin bilgilerdir.) Zira medenilere galebe çalmak ikna ile, icbar ile değildir. Taharri-i hakikat (gerçeği arama ve isteme duygusunu geliştirme,) muhabbet ile, Husumet ise, vahşet ve taassuba karşı idi. Hedef ve maksatları da, ilâ-i kelimetullahtır (yüce değerleri korumaktır.)

Şeriat ve dindeki bilgilerin yüzde doksan dokuzu ahlak, ibadet, ahiret ve fazilete aittir; yüzde bir nisbetinde siyasete mütealliktir. Onu da ulül-emirlerimiz (yetkililer) düşünsünler. Şimdi maksadımız, o silsile-i nuranîyi ihtizaza (harekete) getirmekle herkesi bir şevk-i hahiş-i vicdaniye (vicdani bir coşku ve uyanış) ile tarik-ı terakkide (kalkınma yolunda) kabe-i kemalata (zirveye) sevk etmektir. Zira ila-i kelimetullahın bu zamanda bir büyük sebebi, maddeten terakki etmektir.

İşte, ben bu ittihadın efradındanım ve bu ittihadın tezahürüne teşebbüs edenlerdenim. Yoksa sebep-i iftirak olan fırkalardan, partilerden değilim.

Elhasıl: Sultan Selim'e biat etmişim. Onun ittihad-ı İslamdaki fikrini kabul ettim. Zira o, Kürtleri ikaz etti; onlar da ona biat ettiler. Şimdiki Kürtler, o zamanki Kürtlerdir. Bu meselede seleflerim (öncülerim) Şeyh Cemaleddin-i Efganî, allamelerden Mısır müftüsü merhum Muhammed Abdüh, müfrit âlimlerden Ali Suavi, Hoca Tahsin ve İttihad-ı İslamı hedef tutan Namık Kemal ve Sultan Selim'dir ki², demiş:

*"İhtilaf ü tefrika endişesi,
Kuşe-i kabrimde hatta bîkarar eyler beni.
İttihadken savlet-i a'dayı def'e çaremiz;
İttihad etmezse millet, dağdar eyler beni."*

Yavuz Sultan Selim

Ben zahiren buna teşebbüs ettim, iki maksad-ı azîm için: **Birincisi:** O ismi tahdit ve tahsisten halas etmek (kurtarmak) ve umum müminlere şümûlünü ilan etmek; ta ki, tefrika düşmesin (bölünme olmasın) ve (irtica hortladı, diye) evham çıkmasın.

İkincisi: Bu geçen musibet-i azimeye (31 Mart Hadisesine) sebebiyet veren fırkaların iftirakını (bölünmelerini) tevhid ile önüne set olmağı. Va-esefa (ne yazık) ki, zaman fırsat vermedi. Sel geldi, beni de yıktı. Hem derdim: Bir yangın olsa, bir parçasını söndüreceğim. Fakat hocalık elbisem de yandı ve uhdesinden gelemediğim bir yalancı şöhret de maal-memnuniye ref' oldu.

Ben ki, adî bir adamım; böyle meclis-i mebusan ve ayan (senato) ve vükelanın (bakanların) en mühim vazifelerini düşündürecek bir emri uhdeme aldım; demek cinayet ettim.

Sekizinci Cinayet: Ben işittim ki, askerler bazı cemiyetlere (derneklere) intisap ediyorlar. Yeniçerilerin hadise-i müthişesi hatırıma geldi; gayet telaş ettim. Bir gazetede yazdım ki; şimdi en mukaddes cemiyet (dernek ve kurum) ehl-i iman (inançlı) askerlerin cemiyetidir. Bütün inançlı ve fedakâr askerlerin mesleğine girenler, neferden seraskere (Genel Kurmay başkanına) kadar (bu derneğe) dâhildir. Zira ittihad, uhuvvet, itaat, muhabbet ve ilâ-i kelimetullah dünyanın en mukaddes cemiyeti (olan ordunun) maksadıdır. Umum mü'min askerler, tamamıyla bu maksada mazhardırlar. Askerler merkezdir; millet ve cemiyetin onlara intisap etmesi lazımdır. Sair cemiyet ve cemaatler, milleti (asker gibi düzene koyup onları) mazhar-ı muhabbet ve uhuvvet etmek içindir.

² Burada demek istediği şudur: Ben Kürdüm; fakat bölücü değilim. Ben Müslümanım; fakat modern düşünen bu zatlar gibi Müslümanım. Beni 31 Mart olayını çıkaran gericilerle bir tutmayın.

Amma, İttihad-ı Muhammedî (a.s.m.) ki, umum mü'minlere şamildir; cemiyet ve fırka (parti) değildir. Merkezi ve saff-ı evveli gaziler, şehitler, âlimler, mürşidler teşkil ediyor. Hiçbir mü'min ve fedakâr asker -zabit olsun, nefer olsun- hariç değil ki, ta intisaba lüzum kalsın. Lakin bazı cemiyet-i hayriye (yardım kurumları) kendine İttihad-ı Muhammedî diyebilir. Buna karışmam.

Ben ki, adî bir talebeyim, böyle büyük ulemanın vazifelerini gasp ettim; demek cinayet ettim.

Hazırlayan ve Notlandıran / Bahaeddin Sağlam